

آیا امام زمان(عج) پس از ظهور به شهادت می‌رسد

یک متخصص حوزه مهدویت در همدان به بررسی این موضوع پرداخت که آیا امام زمان(عج) پس از ظهور به شهادت می‌رسد یا به مرگ طبیعی از دنیا می‌روند.

یک متخصص حوزه مهدویت در همدان به بررسی این موضوع پرداخت که آیا امام زمان(عج) پس از ظهور به شهادت می‌رسد یا به مرگ طبیعی از دنیا می‌روند.

امام زمان(عج) به گزارش ایکنّا از همدان، پس از این که حضرت ولی عصر(عج) با برپایی قسط و عدل، سعادت را برای بشر به ارمغان آورد و جهانیان از عطر عدالت مهدوی سرمست شدند، زندگی این جهانی آن حضرت به پایان می‌رسد. در این که آیا آن بزرگوار با مرگ طبیعی از این جهان خواهند رفت یا با شهادت، اختلاف وجود دارد. به منظور بررسی این موضوع، خبرنگار ایکنّا با حجت الاسلام علیرضا یوسفی راستگو، متخصص حوزه مهدویت و فرمانده بسیج اساتید حوزه علمیه همدان، گفت وگویی کرده است که مشروح آن را در زیر می‌خوانیم:

ایکنّا _ آیا امام زمان(عج) با مرگ طبیعی از دنیا خواهند رفت؟

برخی با استناد به روایت امام صادق(ع) که می‌فرماید «ما مّا الا مسموم أو مقتول؛ هیچ یک از ما [اهل بیت] نیست، مگر آن که مسموم یا کشته می‌شود»، بیان می‌دارند که اهل بیت همگی با مقام رفیع شهادت از دنیا می‌روند، نه با مرگ طبیعی و حضرت مهدی(عج) نیز از این امر مستثنی نیست. آنان برای تقویت قول خود روایت زیر را شاهد می‌آورند امام صادق فرمود «فإذا تمّت سبعون السنة أتى الحجة الموت فقتلته امرأة من بنی تمیم إسمها سعيده و لها لحيه كلحية الرجل بهاون صخر من فوق سطح و هو متجاوز فى الطريق؛» هنگامی که هفتاد سال گذشت، مرگ حجت خدا فرا می‌رسد. پس زنی از بنی تمیم به نام سعيده _ که مانند مردان ریش دارد _ سنگ بزرگ هاون را هنگام عبور امام از پشت بام به سوی آن حضرت پرتاب می‌کند و ایشان را به قتل می‌رساند.

در رد این نظر، شهید صدر، روایت اول را به دلیل مرسل بودن شایسته اثبات تاریخی نمی‌داند و درباره روایت دوم معتقد است استفاده از هاون در عصر مهدوی که با تمدن و مدنیتی پیشرفته شکل گرفته، غیرمحتمل است. شاید کسی مقصود از هاون را ابزاری پیشرفته بداند، همان طور که ما شمشیر را بر هرگونه ابزار جنگی اطلاق کرده ایم، ولی سیاق کلی خبر، کشته شدن امام به این وسیله را نفی می‌کند.

ایکنّا _ اعتبار روایاتی که در مورد شهادت حضرت مهدی(عج) وجود دارد، چگونه است؟

با این اوصاف، نمی‌توان شهادت حضرت مهدی(عج) را قطعی و یقینی دانست؛ زیرا روایت اول که دلالت بر مرگ غیر طبیعی عموم اهل بیت دارد را می‌توان به مورد امام مهدی تخصیص داد. افزون بر این، گفته شد که این روایت مرسل است. همچنین نقل إلزام الناصب درباره کشته شدن حضرت، توسط زنی به نام سعيده، اساساً شایستگی اثبات تاریخی ندارد؛ زیرا نه از معصوم، بلکه از شخصی ناشناس نقل شده و علاوه بر مضامین غریبی که دارد، روایتی مرسل و بدون سند است.

در هر صورت، زندگی زمینی حضرت ولی عصر(عج) پایان می‌یابد و موقعیت جهان پس از ایشان به نوع حاکمیت وابسته است.

درباره دوران پس از امام و وضعیت جهان پس از ایشان، تصویر چندان روشنی از روایات به دست نمی‌آید و تنها با توجه به گزارش های مختلف روایات از وضعیت حاکمیت پس از امام، می‌توان موقعیت جهان را پیش بینی کرد.

ایکنّا _ حاکمیت جهان پس از امام زمان(عج) چگونه خواهد بود؟

به طور کلی، برای حاکمیت جهان پس از امام مهدی(عج) سه وضعیت مختلف از روایات قابل استنباط است آن هم رجعت یا بازگشت معصومین به دنیا برای به عهده گرفتن رهبری جهان، پس از حضرت مهدی؛ به حاکمیت رسیدن اولیای صالح پس از پایان زندگی امام و برپایی قیامت، چهل روز پس از پایان زندگی امام.

و اما در مورد شهادت امام زمان(عج) در منابع شیعی، باید به چند نکته توجه کرد؛ در باورهای رایج شیعیان دوازده امامی، امام زمان(عج) پس از ظهور و تشکیل حکومت جهانی، مدتی طولانی بر زمین حکومت می‌کند و در نهایت به مرگ طبیعی از دنیا می‌رود. در منابع معتبر شیعه مانند کتاب های حدیثی اصلی (مانند کتب اربعه) روایت معتبری که به صراحت به شهادت امام زمان(عج) اشاره کند، وجود ندارد.

برخی روایات ضعیف یا نامعتبر در منابع غیر رسمی یا کمتر شناخته شده ممکن است به موضوع شهادت ایشان اشاره کنند، اما این روایات از نظر سند و محتوا مورد پذیرش علمای شیعه قرار نگرفته اند. به عنوان نمونه برخی از این روایات در کتاب های غیر معتبر یا با اسناد ضعیف نقل شده اند.

آیت الله خویی از علمای شیعه نیز در کتاب «معجم رجال الحديث» و دیگر آثارش، هیچ روایت معتبری درباره شهادت امام زمان(عج) ذکر نکرده است. همچنین علامه مجلسی در «بحارالانوار» نیز روایتی در این زمینه نقل نکرده است. بسیاری از مراجع تقلید و علمای معاصر نیز بر این باورند که پس از ظهور، امام زمان(عج) پس از عمری طولانی و برپایی عدالت جهانی، به اراده الهی از دنیا می رود، نه به شهادت.

برخی از روایات که به «وفات» یا «رحلت» امام زمان (عج) اشاره می کنند، ممکن است به معنای مرگ طبیعی ایشان پس از دوره حکومت باشد، نه شهادت. این تعبیرها در برخی منابع با استناد به آیات قرآن، مانند آیه «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ» مطرح شده است.

در برخی منابع اهل سنت یا فرقه های غیر رسمی، ممکن است روایاتی متفاوت وجود داشته باشد، اما این روایات در مکتب شیعه دوازده امامی پذیرفته نیستند.

در مجموع، با استناد به منابع معتبر شیعه هیچ روایت قطعی و معتبری درباره شهادت امام زمان (عج) وجود ندارد، و موضوع شهادت ایشان جزء باورهای پذیرفته شده در مذهب شیعه دوازده امامی نیست. تمرکز اصلی در آموزه های شیعی بر مسئله غیبت، ظهور و حکومت جهانی ایشان است، نه چگونگی پایان زندگی آن حضرت.